

Debat: Hvis skolerne sætter ind på image, er der endnu flere grunde til at vælge folkeskolen til

For at folkeskolen bliver 'vores skole', må den aktivt forbinde sig til sin omverden og spille den organiserende rolle, som dens position og kapacitet inviterer til. At ramme rigtig her forudsætter et meget konkret kendskab til de forestillinger, familier og omverdenen gør sig om skolen, skriver Cristian Lima, Direktør i HR7.

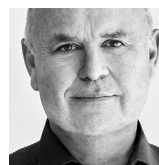
I mange år har skolerne i visse områder i København været presset af fravalg fra middelklassen. Det er både familier af dansk oprindelse og middelklassefamilier med oprindelse fra lande uden for Europa, der har valgt andre skoler end den lokale folkeskole. Parallelt med væksten i de større byer, hvor en ny veluddannet middelklasse bliver boende i eller flytter til de tidligere fattige byområder (gentrificering), opstår nye muligheder for at få mere balancerede sammensætninger af elevgrupper.

Det går godt mange steder, og det er godt nyt. Skoler, hvor lokalsamfundets børn, unge og familier mødes, styrker den sociale kapital i hele bydele. Men der er en lang række folkeskoler, der stadig står overfor svære udfordringer.

Vi har i HR7 i de sidste 15 år arbejdet sammen med skoler i København, der har haft vanskeligt ved at tiltrække og fastholde lokalområdets familier. I den forbindelse er der gennemført mere end 20 større undersøgelser af, hvordan situationerne ser ud, når skoler fravælges.

Det er ikke kun en udfordring, at der vælges privatskoler. I høj grad tilvælges andre folkeskoler i bydelen eller andre steder i byen. Det peger på, at det ikke nødvendigvis er folkeskolen som institution, der er udfordret, men at det snarere er de specifikke skoler, der rammes af fravalg.

Det er også en tendens, at mobiliteten er voksende og forskydninger sker hurtigere end tidligere. Tålmodigheden med at se effekterne af skolens forbedringsindsatser er faldende. Det betyder, at en skole, der rammes af faldende tillid og søgning, har endnu kortere tid at reagere i. Vi har i de senere år set, at skoler i mange forskellige bydele og boligområder kan rammes af manglende søgning og udsivning – også skoler, som udefra ser ud som 'helt almindelige' folkeskoler.

Cristian Lima

Direktør

HR7

+45 22 12 17 55

cli@hr7.dk

Skolens image præger valget

Vil man blive klogere på de specifikke dynamikker, der betyder noget for fravalget, er man nødt til at undersøge det image, skolen har. Vi bygger her på organisationsteoretiske argumenter for, at der kan skelnes mellem en organisations identitet, kultur og image. Image er i den sammenhæng de billeder, fortællinger og myter, der deles om en organisation i dens omverden. Vores undersøgelser viser, at familierne i høj grad baserer deres valg på skolens image.

En række fortællinger, der begrunder fravalget af skolerne, ligner hinanden på tværs af bydele og skoler. Bekymring over det faglige niveau, tillid til ledelsen, omfanget af børn med andet modersmål end dansk osv. Det stemmer overens med spørgeskemabaserede undersøgelser, der peger på, at trivsel og tryghed, faglighed, samarbejde mellem skole og familie samt kammeratskabsmuligheder er vigtige faktorer, der påvirker familiernes skolevalg. De fleste skoler, vi besøger, agerer målrettet for at styrke indsatsen og synligheden på disse områder. Det drejer sig f.eks. om udviklinger af mobbepolitikker, programmer for konfliktmægling og faglige handleplaner.

Dialog med (og feedback fra) alle de aktører, der har betydning for skolen, er en hel nødvendig del af en ledelsespraksis, som understøtter skolens fortsatte sociale og økonomiske bæredygtighed. Der skal en omfattende indsats til for at sikre, at det ikke er skolens egne identitetsopfattelse eller kulturelle forforståelse, der kommer til at styre indsatsen for tiltrækning og fastholdelse af elever.

Imageanalyser peger på nye interessante træk

En læsning af de imageanalyser, som vi har gennemført de seneste fire år, peger på nogle nyere interessante træk, som følger med gentrificeringen af nogle af de udsatte boligområder.

For det første er der opstået en slags ny institutionel indskolingspraksis på tværs af skole, SFO og hjem. Et stort antal familier lægger meget vægt på en række forhold, som vurderes som vigtige, og som tilbyder en ramme, hvor man kan praktisere et 'dansk folkeskole-liv'. I dette er der allerede kendte praksisser (dansk som det primære kommunikationsmiddel i og uden for undervisningen, fælles samlinger og morgensang mm.), men en række nyere krav til det institutionelle er kommet til: F.eks. tales der om legeaftaler som et specifikt koncept, der indeholder bestemte praksisser, normer og værdier. På samme vis tales der om et bestemt sæt af praksisser, som udgør det at holde fødselsdag, når du er et indskolingsbarn.

En tredje gruppe af institutionelle praksisser udgøres af bestemte forventninger til børnefællesskaber på tværs af klasse, SFO og familier. På hvilken måde understøttes grupper af venskaber i skolen og i SFO, f.eks. i forbindelse med klassedannelse og andre processer på skolen? Når disse institutionelle praksisser ikke vurderes mulige på grund af det image, skolen

I mellemtrinnet vokser opmærksomheden på det faglige niveau på skolen. Parallelt med denne opmærksomhed taler mange familier om transformationen fra reguleret barndom til ungdom. De skal ansvarligt og med sikkerhed kunne bruge byen som kulissen for deres ungdomsliv. Det hænger sammen med narrativer om, hvorfor de valgte at bo i København med deres børn og med de drømme, de har for deres børns identitetsudvikling. Opleves det ikke, at skolen understøtter denne bevægelse, kan det betyde et fravalg fra en gruppe ressourcer forældre, der søger mod skoler, der har et image som mere dynamiske og udadvendte.

Et tredje træk, som kan genfindes, er forventningerne om kulturelle praksisser og idrætspraksisser som en vigtig del af deres børns identitetsarbejde.

Det er ikke nok, at skolen tilbyder idræt, musik eller drama. Der stilles andre krav og andre spørgsmål

Cristian Lima, direktør i HR7

Det er således ikke nok, at skolen tilbyder idræt, musik eller drama. Der stilles andre krav og andre spørgsmål: Kan mit barn komme til at spille i et sejt band på skolen? Samarbejder skolen med bydelens fede fodboldhold? Er det lokale teater med til at lave events og forestillinger på skolen?

De familier, som skolerne gerne vil tiltrække og fastholde, er på den ene side er meget ambitiøse og har store forventninger. På den anden side ser de på de intentioner og kapaciteter, skolen har. Det behøver ikke alt sammen at være verdensklasse – hvis indsatsen er ambitiøs, baseret på lokale fællesskaber og fulgt op af handling, er det også grunde til at tilvælge skolen.

Skolen skal forbindes til sin hverdag

Forventningerne til skolens rolle i familiernes forestillinger om identitet og identitetsudvikling peger på en udvikling, hvor forskellige kontekster forbindes på nye og meget indgribende måder. Kombineret med en oplevelse af valgfrihed og mobilitet er det en eksplosiv cocktail, når en skole skal stabilisere sig som distriktets attraktive skole.

Skolen er nødt til aktivt at forbinde sig med sin omverden og spille den organiserende rolle, som dens position og kapacitet inviterer til. Men skolen er også nødt til at understøtte og facilitere de nye fællesskaber og praksisser på tværs af familier, kulturliv og skoleliv. Det skal til for at blive til 'vores skole'. At ramme rigtig her forudsætter et meget konkret og specifikt kendskab til de forestillinger, familier og omverden gør sig om skolen.

Udgivet på Skoleliv.dk den 20. marts 2019

Link: Skoleliv - debat